

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

26.01.2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 26768 sayılı Yönetmelik'in yaratmış olduğu eşitsizliğin ve bu durumun meydana getirdiği sorunların bütün boyutlarıyla araştırılarak yaşanan hukuksuzluğa son verilmesi amacıyla gerekli çalışmaların yapılması için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını **Şırnak Milletvekili Faysal SARIYILDIZ** isteği doğrultusunda arz ve talep ederiz. 20.12.2012

İdris BALUKEN

BDP Grup Başkanvekili

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE:

Cezaevlerinde yaşanan insan onuruna aykırı uygulamalar gün geçtikçe artmakta soruna yönelik yetkililerce çözüm bulunmamakta tutsaklar keyfi uygulamalara karşı yalnız bırakılmaktadırlar.

Sincan Kadın Cezaevinde bulunan tutsaklar, Diyarbakır'da görülen davaları için ring araçlarıyla elleri kelepçeli 14 saatlik yolculukla Diyarbakır'a götürülmüşleridir. Bu sevkler, tutuklu ve hükümlüler adeta linç edilircesine gerçekleştirilmiştir. Dava görüldükten sonra aynı ring araçlarıyla, Ankara Sincan Cezaevi'ne tutsaklar aç, susuz, yorgun, uykusuz, bitap halde geri getirilmişleridir.

Bu nakillerden sonra, kadın tutuklu ve hükümlüler içeri alınırken arama yapılacağı, aramalar için kadınların soyunmaları gerektiği söylenmiştir. Onlar da bunun insanlık onuruna aykırı olduğunu, soyunmayacaklarını ancak üstlerinin aranabileceğini bildirmelerine rağmen ceza infaz kurum memurlarının zorla yere yatırarak üstlerinde ne varsa çıkardıklarını, elle taciz ettiklerini, hatta darp edildikleri bilgileri tarafımıza ulaşmıştır. Mahpusların çıplak arama uygulamasına tabi tutulduğu, üzerlerindeki (iç çamaşırları da dâhil) tüm elbiselerini çıkarmaya zorlandıkları, gerek iç hukuk, gerekse uluslararası sözleşmelerce onur kırıcı kabul edilen bu uygulamaya karşı çıkanlara şiddet uygulandığı, iç çamaşırlarını çıkarmak istemeyen tutuklu/hükümlülerin dövülerek darp edildiği, saçlarının çekildiği, yerde tekmelendikleri, kıyafetlerinin zorla hatta yırtılarak çıkarıldığı, hakaret ve tehdide maruz kaldıkları, cezaevi içinde olmalarına rağmen mahkemeye gidiş, görüşe çıkma gibi durumlar da dahi 3-4 kez üst araması yapıldığı bilinmektedir.

Yaşanan sorunlar arasında hasta mahpusların cezaevi bünyesinde bulunan revire yaptıkları başvuruların sonuçsuz kalması da yer almaktadır. Mahpusların verdikleri dilekçelere, çok uzun süre cevap almadıklarını ve tedavide bu nedenle geç kalındığı bilinmektedir. Ayrıca, tutsaklar, özellikle hastane sevklerinde sorunlar yaşamakta, gidiş gelişlerde sözlü tacizlere maruz kalmaktadırlar.

Cezaevlerinde yüzlerce hasta tutsak bulunmaktadır. Çoğunun Adli Tıp tarafından verilmiş raporları olmasına rağmen Adalet Bakanlığı bunu görmezden gelmektedir. Cezaevlerindeki hasta tutsaklar adeta ölüme terkedilmektedir.

Son dönemlerde cezaevleri ve diğer tutulma yerlerinde meydana gelen işkence, cinsel saldırı, ölüm ve diğer hak ihlalleri basında yer bulurken, Ankara-Sincan Cezaevi İdaresinin onur kırıcı bir muamele olan çıplak aramayı dayatması, cezaevleri pratiklerinde değişen bir şey olmadığını göstermektedir. Sadece bir cezaevi ile örneklendirdiğimiz bu uygulamalar hemen hemen tüm cezaevlerinde uygulanmaktadır.

Bu kapsamda; Ankara-Sincan Cezaevi başta olmak üzere tüm cezaevlerindeki onur kırıcı, insanlık dışı uygulamaların ve tutsakların sorunlarının araştırılarak, yaşanan bu sıkıntıların giderilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

GEREKÇE

Başta Kürt illeri olmak üzere ülkenin birçok yerinde güvenlik konsepti adı altında binlerce Kürt sivil yurttaş ya infaz edildi ya da kendilerinden bir daha haber alınamamak üzere kaybedildi. Faili meçhul cinayet ve kayıplar Kürt halkına yönelik ideolojik yaklaşımın ürünüdür. Oysa her siyasi cinayetin ardından toplumun duyarlı kesimlerinden yükselen ortak ses; katillerin bulunması ve yargılanması yönündedir. Türkiye'nin demokratik bir hukuk düzenine kavuşabilmesi, toplumsal barışını sağlaması, karanlık ve hukuk dışı uygulamaların yargı eli ile bağımsız mahkemelerce adilce yargılanması ve suçluların yasalar önünde hesap vermesinden geçer.

Ancak, suçluların yargı önünde hesap vermesi noktasında; 26.01.2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 26768 sayılı *"Terörle Mücadelede Görev Alan Personelin, Bu Görevlerinin İfasından Doğduğu İddia Edilen Suçlardan Dolayı Yapılan Soruşturma Ve Kovuşturmalarda Müdafii Olarak Belirlediği Avukat Veya Avukatların Ücretlerinin Ödenme Usul Ve Esaslarına Dair Yönetmelik"* suçluların cezalandırılmasından ziyade ödüllendirilmesine hizmet etmektedir. Zira adı geçen yönetmelikte görevli personel için, *"Personel, hakkında yürütülen soruşturma veya kovuşturmada müdafii olarak istediği sayıda avukatı seçmekte serbesttir. Ancak, müdafii olarak belirlediği bu avukatlardan en çok üç avukatın ücreti, 5 inci maddedeki şartların varlığı halinde ilgili kurum/kuruluş tarafından ödenir. Avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesine bağlı olmaksızın ödenir. Ancak, bir personel için yapılacak toplam ödeme, soruşturma evresindeki işlerde 7.000, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçlarda 35.000, askeri mahkemenin görevine giren suçlarda 17.500 ve asliye ceza mahkemesinin görevine giren suçlarda 15.750 göstergenin avukatlık sözleşmesinin yapıldığı tarihteki memur maaş katsayısı ile çarpımının 20 katından fazla olamaz"*. şeklinde bir düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenleme ile binlerce sivil yurttaş öldüren failer için, kamu adına açılan davalarda onları korumak, savunmak adına görevlendirilen avukat ücretinin devletçe karşılanması öngörülmüştür.

Suç ve ceza kavramı açısından değerlendirildiği vakit; faili meçhul cinayetlerin ve insan hakları ihlallerin müsebbibi ve tetikçisi olduğu iddia edilen asker, polis ve itirafçıların avukat masraflarının devlet tarafından ödenmesi hukukun genel kaideleri ile örtüşmemektedir.

Toplumdaki adalet duygusunu zedeleyen bilindik olaylardan birisi de, 1993-95 yılları arasında işlenen 52 faili meçhul cinayete ilgili yargılanan, JİTEM Grup Komutanı Albay Cemal Temizöz'ün yargılama sürecine ilişkindir. Nitekim, 'cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak', "adam öldürmeye azmettirmek" ve "adam öldürmek" suçlarından dokuz kez

ağırlaştırılmış müebbet istemiyle açılan davada, Temizöz'ün avukat ücreti, Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden karşılanmıştır.

Kamu adına takip edilen davalarda; faillerin savunma giderlerinin devletçe karşılanıyor olması “kamu yararı ilkesi” ile bağdaşmamakta, yine adil yargılanma ilkesine ve Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir. Hak ve adalet kavramları ile bağdaşmayan işbu uygulamanın neden ve sonuçlarının araştırılması ve bu hukuksuzluğun kaldırılması için meclis araştırılması açılmasını talep etmek gerekmiştir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR